

ROZDZIAŁ 9C

POMIAR PSYCHOLOGICZNY

WIDZOBRANIE

Badania marketingowe pokazują, że przeciętny Polak spędza przed telewizorem 3 godz. i 35 min dziennie, z czego 1 godz. i 5 min. poświęcone jest TVP1, 53 min. Polsatowi, 38 min. – TVP2, 12 min – TVN, a 7 min. – stacji RTL 7 (obecnie TVN 7). Tak dokładny pomiar oglądalności można otrzymać dzięki badaniom telemetrycznym. Wiadomo już, że między godz. 7:00 a 10:00 telewizję ogląda około 8 mln Polaków (25% łącznej widowni). Największą widownię mają programy emitowane między 16:00 a 19:00 (61% widowni) i te po godz. 20:00.

Badania telemetryczne, poza pomiarem oglądalności, pozwalają określić profil widza poszczególnych stacji telewizyjnych. I tak przykładowo, widz Polsatu to osoba młoda i wesoła, marząca o własnym biznesie i zarabianiu dużych pieniędzy, natomiast widz TVN to zwykle kobieta po przejściach, oglądająca telenowele, lub mężczyzna po pracy, oglądający teleturnieje. Widownia stacji publicznych (TVP1 i TVP2) interesuje się polityką, wydarzeniami kulturalnymi i rozrywką mniej ambitną, np. galami i biesiadami.

Firmy badawcze podzieliły widownię stacji telewizyjnych na 6 grup według stylów życia. Pierwszą grupą są „domatorzy”, którzy koncentrują się na najbliższym otoczeniu, ich poglądy polityczne są różnorodne, a życie skupia się na domu i rodzinie. Lubią oglądać programy przedstawiające problemy innych ludzi, filmy historyczne i biograficzne oraz melodramaty. Drugą grupą są „konserwatyści” – osoby o poglądach prawicowych, pielęgnujące tradycje i życie rodzinne. Poza telenowelami lubią programy, które są poświęcone religii i życiu zwierząt. Trzecia grupa to „specjaliści”, którymi są widzowie nowocześni, wykształceni i mający liberalne poglądy. Najczęściej oglądanymi przez nich programami telewizyjnymi są programy popularnonaukowe i kulturalne.

Kolejny segment stanowią osoby nazwane „indywidualistami”. Nie mają one konkretnych preferencji programowych, jednak niechętnie włączają programy religijne, muzyczne i seriale. Piąta grupa to „poszukiwacze” – osoby skłonne do ryzyka, poszukujące intensywnych przeżyć fizycznych i emocjonalnych. Ich ulubione programy to horrory, filmy akcji, seriale komediowe i ogólnie rzecz biorąc pozycje poświęcone rozrywce. Ostatni z segmentów zawiera widzów nazwanych „nerwusami”. Typowy nerwus to mężczyzna często przełączający kanały telewizyjne za pomocą pilota. Rzadko się zdarza, aby obejrzał program od początku do końca.

Przed opracowaniem kwestionariusza, pozwalającego wyodrębnić te segmenty, firma badawcza opracowała definicje operacyjne poszczególnych pojęć. Część z nich znajduje się w tabeli 9C.1 przedstawionej poniżej.

Tabela 9C.1. Wybrane definicje operacyjne

Segment	Definicja
Domator	1. Interesuję się wydarzeniami politycznymi na świecie.
	2. Sprawy najbliższej rodziny są dla mnie priorytetem.
	3. Dom jest miejscem, w którym z przyjemnością spędzam najwięcej wolnego czasu.
	4. Nie interesuję się problemami innych ludzi.
	5. Jestem praktykującym katolikiem, a religia odgrywa w moim życiu ważną rolę.
Konserwatysta	6. Głosuję na partie, których program jest prawicowy.
	7. Tradycja pomaga mi odnaleźć własną tożsamość.
	8. Lubię ryzyko i nowe wyzwania.

Definicje te były podstawą w dalszej części budowy stwierdzeń z pięciopunktową skalą Likerta, gdzie 1 oznaczało „Całkowicie się nie zgadzam”, a 5 „Całkowicie się zgadzam”. Skalę, która w ostatecznej postaci składała się z 24 pozycji, poddano ocenie rzetelności w wywiadzie pilotażowym.

Źródło: opracowano na podstawie K. Lubelska, *Widzobranie*, „Polityka” 1999, nr 44.